

Pieni kaupunki pärjää omaperäisyydellä

Kaupungistumisen isossa kuvassa suuret kaupungit ovat selkeitä voittajia, mutta pienillä ja keskisuurilla kaupungeillakin on toivoa pärjätä. Niiden menestyksen eväät syntyvät tunnistamalla megatrendien sivu- ja vastavirroista omat yksilölliset mahdollisuudet ja ryhtymällä toteuttamaan tulevaisuuttaan itse.

Näkemykset sisältyvät raporttiin ”Pienten ja keskisuurten kaupunkien kukoistus – Kaupunkipolitiikan tiekartta III”, jonka on laatinut Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI yhdessä rakennusalan toimijoiden, asiantuntijoiden ja kaupunkien edustajien kanssa.

Raportti tarjoaa elinvoimateesejä työnsä aloittaville kaupunginvaltuustoille. Elinvoimateot koskevat yritystoiminnan edellytyksiä, liikenneyhteyksiä, asumista, osallisuutta ja maineenrakennusta.

Omaleimaisuus ja erottuminen ovat pienen kaupungin menestyksen avain. Valtavirran mukana kulkeminen ja muilta kopiointi harvoin johtaa kukoistukseen.

Kaupungit yhä selvemmin oman onnensa seppiä

Suomen kaupungistuminen jatkuu ja ennusteiden mukaan seitsemän suurinta kaupunkia kasvavat lähes miljoonalla asukkaalla vuoteen 2050 mennessä. Keskisuurten kaupunkien kasvun ennustetaan olevan hidasta ja monet pienet kaupungit menettävät väestöään.

Tästä pitävät huolen syntyvyyden maantiede ja osaamispohjaisen palvelutalouden työpaikkojen kasautuminen muuhun maailmaan hyvin kytkeytyneisiin kaupunkiin. Lisähaasteita pienemmille kaupungeille muodostavat nuorison hakeutuminen isompien kaupunkien elämysten äärelle ja pankkien lainanantoehtojen kiristyminen.

Valtiovalta ei ole näköpiirissä vetoapua pienten kaupunkien kehittämiseen. Aluepolitiikan keinovalikoima on ehtynyt. Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset työpaikkakehitykseen saattavat olla jopa negatiiviset. Kaupungeille itselleen jää entistä suurempi vastuu elinvoimapolitiikasta.

Fiksu paikkakunta voi löytää trendeistä ja niiden vastavirrasta menestyksensä uudet eväät

Pienten kaupunkien tulevaisuus on otettavissa omiin käsiin. Jokaisella suurella virralla on aina vastavirta. Robotisaation ja kiertotalouden kaltaisilla uusilla toimialoilla on mahdollisuus hankkia jalansijaa koulutusmahdollisuuksien kautta. Myös matkailualalla on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia.

Digitalisaation mahdollistamat monipaikkainen työnteko sekä paikkakuntien saavutettavuutta parantavat uudet liikkumisen palvelut lisäävät osaajien vaihtoehtoja. Sama vaikutus saattaa olla satsauksilla kaupunkimaisempaan ympäristöön ja asuinratkaisuihin. Asumisen hyvä hinta-laatusuhde nousee pienten kaupunkien kilpailuvaltiksi.

Kaupunkilaisten ottaminen mukaan paikkakunnan suunnan määrittelyyn voi olla mullistavaa. Asukkaat voivat omalla innostuksellaan auttaa löytämään ne ratkaisut ja luoda ilmapiirin, joka tekee paikkakunnasta rohkeasti omaleimaisen.

MDI on koonnut raportin Rakennusteollisuus RT:n, Rakennusliiton, Rakennustietosäätiön, Hypo-pankin, Suunnittelu- ja konsultointiyhtyritykset SKOL ry:n sekä viiden kaupungin (Heinola, Järvenpää, Kokkola, Riihimäki/Hämeen liitto ja Uusikaupunki) aloitteesta. Työpajoihin on lisäksi osallistunut useita asiantuntijoita.

Lisätietoja: Anna Availa, Riihimäen kaupunki anna.availa@riihimaki.fi 019 758 4016

Eero Holstila, MDI, eero.holstila@mdi.fi 050 567 2087, Janne Antikainen 040 764 1829